

Apvienotās lietas C-71/09 P, C-73/09 P un C-76/09 P

Comitato “Venezia vuole vivere” u.c.

pret

Eiropas Komisiju

Apelācija — Prasība atcelt tiesību aktu — Pieņemamība — Tiesības celt prasību — Interese celt prasību — *Lis pendens* iebilde — Valsts atbalsts — Daudznozaru atbalsta shēma — Sociālā nodrošinājuma maksājumu atvieglojumi — Lēmums 2000/394/EK — Kompensējošs raksturs — Kopienas iekšējās tirdzniecības iespaidošana — Ietekme uz konkurenci — Kontroles apjoms — Pierādīšanas pienākums — Pienākums norādīt pamatojumu — EKL 87. panta 2. punkta b) apakšpunkts un 3. punkta b)–d) apakšpunkts — Regula (EK) Nr. 659/1999 — 14. un 15. pants

Ģenerāladvokātes V. Trstenjakas [*V. Trstenjak*] secinājumi, sniegti 2010. gada 16. decembrī I - 4732
Tiesas (trešā palāta) 2011. gada 9. jūnija spriedums I - 4800

Sprieduma kopsavilkums

1. *Tiesvedība — “Lis pendens” iebilde — Lietas dalībnieku, priekšmeta un pamatu identitāte divās lietās — Prasītāja atteikšanās no vienas no savām prasībām — “Lis pendens” zudums*
2. *Prasība atcelt tiesību aktu — Fiziskas vai juridiskas personas — Tiesību akti, kas šīs personas skar tieši un individuāli — Komisijas lēmums, ar kuru aizliegta nozares atbalsta shēma (EKL 230. panta ceturrtā daļa)*

3. *Valsts atbalsts — Pārbaude, ko veic Komisija — Atbalsta shēmas pārbaude kopumā — Pielaujamība*
(EKL 87. un 88. pants)
4. *Valsts atbalsts — Jēdziens — Valsts atbalsta saņēmējiem piešķirta priekšrocība*
(EKL 87. panta 1. un 3. punkts)
5. *Apelācija — Pamati — Sprieduma motīvu daļa, kurā pieļauts Savienības tiesību pārkāpums — Citu juridisku apsvērumu dēļ pamatota rezolutīvā daļa — Noraidīšana*
6. *Valsts atbalsts — Komisijas lēmums, ar kuru konstatēta atbalsta shēmas nesaderība ar kopējo tirgu — Pienākums norādīt pamatojumu*
(EKL 88. panta 2. punkts)
7. *Valsts atbalsts — Konkurences apdraudējums — Ietekme uz tirdzniecību starp dalībvalstīm — Komisijas pierādīšanas pienākuma apjoms*
(EKL 88. pants)
8. *Apelācija — Pamati — Kļūdainais faktu vērtējums — Nepieņemamība — Pierādījumu vērtējuma pārbaude Tiesā — Izslēgšana, izņemot sagrozišanas gadījumu*
(EKL 225. pants; Tiesas Statūtu 51. panta pirmā daļa; Tiesas Reglamenta 112. panta 1. punkta pirmās daļas c) apakšpunkts)
9. *Valsts atbalsts — Aizliegums — Atkāpes — Atbalsts, ko var uzskatīt par saderīgu ar kopējo tirgu — Atbalsts noteiktu reģionu attīstībai*
(EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkts)

1. Gadījumā, ja prasība tiek noraidīta kā nepieņemama, no tās izrietošais strīds, kas vēl bija izskatīšanā, vairs neeksistē, tāpēc zūd arī *lis pendens* situācija. Tāpat ir arī gadījumā, ja izskatāms strīds tiek izbeigts tāpēc, ka prasītājs ir atteicies no

savas prasības. Interese novērst, ka personas šo iespēju varētu izmantot pretēji procesuālās ekonomijas principam, neprasa, lai *lis pendens* situācija pastāvētu arī attiecībā uz prasību, no kuras prasītājs ir atteicies. Šī interese tiek pietiekami

aizsargāta ar tiesāšanās izdevumu piespriešanu prasītājam, pamatojoties uz Tiesas Reglamenta 69. panta 5. punkta pirmo daļu vai arī uz Vispārējās tiesas Reglamenta 87. panta 5. punkta pirmo daļu.

par nelikumīgām atzītās priekšrocības no saņēmējiem netiek atgūtas, neliedz šos saņēmējus uzskatīt par individuāli skartiem.

(sal. ar 53. un 56. punktu)

(sal. ar 31. un 32. punktu)

2. Prasības atcelt tiesību aktu ietvaros tāda individuāla atbalsta faktiskie saņēmēji, kurš ir piešķirts atbilstoši atbalsta shēmai un kuru Komisija ir uzdevusi atgūt, šī iemesla dēļ ir individuāli skarti EKL 230. panta ceturtās daļas izpratnē.

3. Atbalsta programmas gadījumā Komisija var aprobežoties ar attiecīgās programmas īpašību izpēti, lai sava lēmuma pamatojumā novērtētu, vai programma tajā paredzēto nosacījumu dēļ nodrošina jūtamu priekšrocību saņēmējiem salīdzinājumā ar to konkurentiem un ir tāda, kas būtībā dod labumu uzņēmumiem, kuri piedalās tirdzniecībā starp dalībvalstīm. Tādējādi Komisijai lēmumā par šādu programmu nav pienākuma analizēt atbalstu, kas saskaņā ar šādu shēmu ir piešķirts katrā individuālā gadījumā. Katra attiecīgā uzņēmuma individuālā situācija ir jāpārbauda tikai atbalsta atgūšanas stadijā.

Atgūšanas rikožums individuāli attiecas uz visiem attiecīgās shēmas labuma guvējiem, jo jau no strīdīgā lēmuma pieņemšanas brīža viņi ir pakļauti riskam, ka viņu saņemtās priekšrocības tiks atgūtas, un tāpēc ir ietekmēts viņu tiesiskais stāvoklis. Tādēļ šie saņēmēji pieder pie ierobežota loka, un nav jāvērtē papildu nosacījumi attiecībā uz situācijām, kad Komisijas lēmums neietver atgūšanas rikožumu. Turklāt iespējamība, ka vēlāk

Kad Komisija vispārīgi un abstrakti izsakās par valsts atbalsta shēmu, atzīst to par nesaderīgu ar kopējo tirgu un nosaka saskaņā ar šo shēmu saņemtā atbalsta atgūšanu, dalībvalstij ir jāpārbauda katra

uzņēmuma, uz kuru attiecas minētā atgūšana, individuālā situācija.

priekšrocības, kas ir piemērojamas tikai kādai dalībvalsts, uz kuru attiecas atbalsta tiesības, teritorijas daļai, var būt selektīvas priekšrocības.

(sal. ar 63., 64. un 130. punktu)

No tā izriet, ka noteiktā dalībvalsts reģionā reģistrēto uzņēmumu konkurētspējas trūkumu kompensācijas mērķis, ko paredzēts sasniegt ar sociālā nodrošinājuma maksājumu atvieglojumiem, nevar šīm priekšrocībām atņemt atbalsta raksturiezīmi EKL 87. panta 1. punkta izpratnē.

4. Atbalsta pasākuma pamatā esošie motīvi nav pietiekami, lai jau no paša sākuma šāds pasākums netiktu kvalificēts par “atbalstu” EKL 87. panta izpratnē. Tik tiešām šī noteikuma 1. punktā valsts iejaukšanās pasākumi netiek nošķirti atkarībā no to iemesliem vai mērķiem, bet gan tiek definēti atbilstoši to sekām.

(sal. ar 94.–96. un 100. punktu)

5. Ja Vispārējās tiesas sprieduma pamatojumā atklājas Savienības tiesību pārkāpums, bet rezolutīvā daļa šķiet balstīta uz citu tiesisko pamatojumu, apelācijas sūdzība ir jānoraida.

Fakts, ka dalībvalsts konkurences apstākļus noteiktā ekonomikas nozarē cenšas ar vienpusējiem pasākumiem tuvināt citās dalībvalstīs esošiem apstākļiem, neatņem šiem pasākumiem valsts atbalsta raksturu. Tas attiecas arī uz pasākumiem, kas ir paredzēti, lai kompensētu iespējamus trūkumus, kādi rodas kādas dalībvalsts noteiktā reģionā esošiem uzņēmumiem. Faktiski pašā EK līguma tekstā, kurā saskaņā ar 87. panta 3. punkta a) un c) apakšpunktu “atbalstu, kas veicina ekonomikas attīstību apgabalos”, kā arī “atbalstu, kas veicina [...] konkrētu tautsaimniecības jomu attīstību”, kvalificē kā valsts atbalstu, ko var uzskatīt par saderīgu ar kopējo tirgu, ir norādīts, ka

(sal. ar 118. punktu)

6. Komisijas lēmumam, ar kuru ir konstatēta atbalsta shēmas nesaderība ar kopējo tirgu un kuram ir pievienots atgūšanas rīkojums, ir jāļauj skaidri identificēt tā piemērošanas jomu. Šādā lēmumā ir jābūt visiem būtiskajiem elementiem, lai valsts iestādes to varētu izpildīt, tādējādi izslēdzot, ka šī lēmuma patiesais saturs tiktu

noteikts tikai vēlāk ar Komisijas un valsts iestāžu vēstule apmaiņu. Valsts iestāžu veicamās pārbaudes par katra attiecīgā atbalsta saņēmēja individuālo situāciju ietvaram ir jābūt noteiktam lēmumā, ar kuru tiek konstatēta valsts atbalsta nesaderība ar kopējo tirgu.

sūdzības iesniedzējs apgalvo pierādījumu sagrozišanu Vispārējā tiesā, tam ir precīzi jānorāda uz faktiem, kurus šī tiesa ir sagrozījusi, un jāpierāda kļūdas analizē, kuras pēc tā ieskata varētu būt izraisījušas Vispārējai tiesai šādu pierādījumu sagrozišanu. Šāda pierādījumu sagrozišana ir notikusi tad, ja, neiesniedzot jaunus pierādījumus, jau iesniegto pierādījumu vērtējums ir acīmredzami kļūdain.

(sal. ar 120. punktu)

7. Komisijai ir nevis jāpierāda reāla atbalsta ietekme uz tirdzniecību starp dalībvalstīm un faktiskā konkurences izkropļošana, bet tikai jāpārbauda, vai šis atbalsts var ietekmēt šo tirdzniecību un izkropļot konkurenci.

(sal. ar 152. un 153. punktu)

Šajā ziņā atbalsta nelielā summa vai apstākļi, ka vairums saņēmēju darbību veic vietējā līmenī, nenozīmē, ka saskaņā ar šo shēmu piešķirtais atbalsts nevar iespaidot tirdzniecību starp dalībvalstīm un radīt konkurences izkropļojumus.

(sal. ar 134. un 135. punktu)

9. Lai pamatotu atteikumu piemērot EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktā paredzēto atkāpi, Komisija var likumīgi balstīties uz apstākli, ka runa ir par atbalstu uzņēmumu darbībai. Šāds atbalsts, kas principā kropļo konkurences apstākļus, saskaņā ar Komisijas Paziņojumu par EKL 87. panta 3. punkta a) un c) apakšpunkta piemērošanas kārtību reģionālajam atbalstam un Pamatnostādnēm par valstu reģionālo atbalstu var tikt atļauts tikai izņēmuma kārtā.

8. Piemērojot EKL 225. pantu, Tiesas Statūtu 51. panta pirmo daļu un Tiesas Reglamenta 112. panta 1. punkta pirmās daļas c) apakšpunktu, ja apelācijas

(sal. ar 168. punktu)